

CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
General Certificate of Education **ADVANCED SUBSIDIARY** Level

SANSKRIT

8608/1

SPECIMEN PAPER 1. Prescribed Texts and Essays

Additional materials:
Answer paper

TIME 2 hours

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Write your name, Centre number and candidate number in the spaces provided on the separate answer paper.

Answer **all** questions.

Write your answers on the answer paper provided.

If you use more than one sheet of paper, fasten the sheets together.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The maximum number of marks for each question is shown in brackets [ ] at the end of each question or part question.

This question paper consists of 7 printed pages and 1 blank page.

Section A

Prescribed Texts

1. *Hitopadeśa*

- (a) अनन्तरं शिलीमुखो नाम शशकः सर्वानाहूय चिन्तयामास ।
 अनेन गजयूथेन पिपासाकुलितेन प्रत्यहमेवात्रागन्तव्यम् । अतो
 विनङ्क्ष्यत्यस्मत्कुलम् । अथ विजयो नाम वृद्धशशकोऽवदत् ।
 मा विषीदत । प्रतीकारो मया कर्तव्यः । इति प्रतिज्ञाय
 चलितः । गच्छता च तेनालोचितम् । कथं मया गजयूथ- 5
 पनिकटे गत्वा वक्तव्यम् । यतः ।

स्मृशन्नपि गजो हन्ति जिघ्रन्नपि भुजंगमः ।
 हसन्नपि नृपो हन्ति मानयन्नपि दुर्जनः ॥

अतोऽहं पर्वतशिखरमारूढ्य यूथनाथमभिवादयामि । तथानुष्ठिते
 सति यूथनाथ उवाच । कस्त्वम् । कुतः समायातः । स 10
 ब्रूते । दूतोऽहं भगवता चन्द्रेण प्रेषितः । यूथपतिराह ।
 कार्यमुच्यताम् । विजयो वदति । शृणु गजेन्द्र ।

उद्यतेष्वपि शस्त्रेषु दूतो वदति नान्यथा ।
 सदैवावध्यभावेन यथार्थस्य हि वाचकः ॥

from 'The Elephant, the Hares and the Moon'

- (i) Translate lines 1 to 4, '*anantaram . . . mayā kartavyaḥ*'. [6]
 (ii) Scan the *śloka* in lines 7 and 8. [4]
 (iii) Translate and explain the following compounds:
 (a) '*parvataśikharam*' (line 9)
 (b) '*yūthapatiḥ*' (line 11)
 (c) '*avadhyabhāvena*' (line 14) [6]

- (b) मत्स्या ऊचुः । भो बक । अस्माकं कुत्र रक्षणोपायः । बको ब्रूते । अस्ति रक्षणहेतुर्जलाशयान्तरम् । तत्राहमेकैकशो युष्मान्-
यामि । मत्स्यैरपि भयादुक्तम् । एवमस्तु । ततोऽसौ दुष्टबक-
स्तान्मत्स्यानेकैकान्नीत्वा कस्मिंश्चिद्देशे खादित्वा पुनरागत्य वदति ।
ते मया जलाशयान्तरे स्थापिताः । अनन्तरं कुलीरस्तमुवाच । 5
भो बक । मामपि तत्र नय । ततो बकोऽप्यपूर्वकुलीरमांसार्थी
सादरं तं नीत्वा स्थले धृतवान् । कुलीरोऽपि मस्यकङ्कालाकीर्णा
भूमिं दृष्ट्वाचिन्तयत् । हा हतोऽस्मि मन्दभाग्यः । भवतु ।
इदानीं समयोचितं व्यवहरामि । . . . इत्यालोच्य स कुलीरस्तस्य
बकस्य ग्रीवां चिच्छेद । स बकः पञ्चत्वं गतः । अतोऽहं 10
ब्रवीमि ।

भक्षयित्वा बहून्मत्स्यानुत्तमाधममध्यमान् ।
अतिलौल्याद्बकः कश्चिन्मृतः कर्कटकग्रहात् ॥

from 'The Crane, the Fishes and the Crab'

- (i) Translate lines 1 to 5, 'matsyā ūcuḥ . . . sthāpitāḥ'. [6]
- (ii) Describe and translate the following:
(a) 'apūrvakulīramāṃsārthī' (line 6)
(b) 'uttamādhamamadhyamān' (line 12) [6]
- (iii) What is the message taught by this story and at whom was the *Hitopadeśa* originally directed? [2]

[Total: 16 + 14 = 30 marks]

[Turn over

2 *Rāmāyaṇa*

- (a) तथा तु तं समादिश्य भ्रातरं रघुनन्दनः ।
 बबन्धासिं महातेजा जाम्बूनदमयत्सरुम् ॥
 ततस्त्रिविनतं चापमादायात्मविभूषणम् ।
 आबध्य च कपालौ द्वौ जगामोदग्रविक्रमः ॥
 तं वन्यराजो राजेन्द्रमापतन्तं निरीक्ष्य वै ।
 बभूवान्तर्हितस्त्रासात् पुनः संदर्शनेऽभवत् ॥

5

Āraṇyakāṇḍa, Chap. 44 vv 1 to 3

- (i) Translate lines 1 and 2, '*tathā . . . jāmbūnadamayatsarum*'. [6]
- (ii) Translate and explain the following compounds:
 (a) *ātmavibhūṣaṇam* (line 3)
 (b) *udagravikramaḥ* (line 4)
 (c) *rājendram* (line 5) [6]
- (iii) What is the episode these verses are beginning to relate? What major problem in Rāma's life does it lead to? What has brought it about? State your answers briefly. [3]

- (b) तस्य पुत्रः प्रियो ज्येष्ठस्ताराधिपनिभाननः ।
 रामो नाम विशेषज्ञः श्रेष्ठः सर्वधनुष्मताम् ॥
 तस्य सत्याभिसंधस्य वृद्धस्य वचनात्पितुः ।
 सभार्यः सह च भ्रात्रा वीरः प्रव्रजितो वनम् ॥
 तेन तत्र महारण्ये मृगयां परिधावता ।
 राक्षसा निहताः शूरा बहवः कामरूपिणः ॥

5

Sundarakāṇḍa, Chap. 31 vv 6,8 and 9

- (i) Translate lines 1 and 2, '*tasya . . . sarvadhanuṣmatām*'. [6]
- (ii) Translate and explain the following compounds:
 (a) '*satyābhisandhasya*' (line 3);
 (b) '*mahāraṇye*' (line 5)
 (c) '*kāmarūpiṇaḥ*' (line 6) [6]
- (iii) Explain the circumstances by which Rāma was exiled. [3]

[Total: 15 x 2 = 30 marks]

[Turn over

3. *Bhagavad Gītā*

देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥

मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय शीतोष्णसुखदुःखदाः ।
आगमापायिनोऽनित्याः तांस्तितिद्वस्व भारत ॥

यज्ञार्थात्कर्मणोऽन्यत्र लोकोऽयं कर्मबन्धनः ।
तदर्थं कर्म कौन्तेय मुक्तसङ्गः समाचर ॥

5

इष्टान्भोगान्हि वो देवा दास्यन्ते यज्ञभाविताः ।
तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो यो भुङ्क्ते स्तेन एव सः ॥

Chap. 2, vv 13 and 14; Chap. 3, vv 9 and 12

- (i) Translate lines 1 and 2, 'dehino'smin . . . muhyati'. [8]
- (ii) Translate and explain the following compounds:
 (a) 'śītoṣṇasukhaduḥkhadāḥ' (line 3)
 (b) 'karmabandhanah' (line 5)
 (c) 'yajñabhāvitāḥ' (line 7) [7]
- (iii) What is *yajña*? Discuss the various aspects of *yajña* described in the Sanskrit epics and express, in your own words, what lines 5 and 6 say about action done in the spirit of *yajña*. [5]

[Total: 20 marks]

Section B

Essays

1. Write a short essay on **one** of the following:

(a) Discuss the role of the supernatural in the Śrīmad Bhāgavatam.

(b) Describe some of Kṛṣṇa's encounters with evil beings.

[20 marks]

2. Write a short essay on **one** of the following:

(a) What views of royalty are found in the *Laws of Manu*?

(b) As a law book, what unusual features do the *Laws of Manu* have?

[20 marks]

BLANK PAGE